

DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Asta ce-i?

(+). Știm, și ne bucurăm, că din locuri competente, și încă mirenești, cu orice prilej bine-venit să accentuiască în chip deosebit că suntem și vrem să rămânem, acum și în viitor, țară română și creștină. Cuvântul acesta, de altminteri, e în conglăsuire și cu legile țării. Ceeace face ca bucuria noastră să fie cu atât mai mare, știut fiind că vorbele, până și cele mai frumoase și mai întemeiate, apucă repede drumul sborului nevăzut și uitat, câtă vreme ce i scris rămâne mereu și grăitor sub ochii omului: Verba volant, scripta manent.

Acum: care nu-i mirarea, și totodată indignarea noastră, când vedem că până și în învățământul primar mici potențați își fac de cap, nesocotind studiul religiei, pe care-l trec așa netam-nesam, după legea lui „Cine-s eu!”, în rândul preocupărilor școlare de mâna a doua? Afirmația noastră e tristă realitate, petrecută la școala primară de stat din Iclod (jud. Someș, eparkia Clujului). Faptul e următorul:

Parohia din chestie e curat unită. Păr. Iosif Sângeorgeanu, paroh-protopop, acomodându-se regulamentului de aplicare al legii învățământului primar al statului (art. 105, alin. 2 și 3) și căruia, prin modificarea din urmă, nu i-s'a făcut nici o schimbare principială, și-a ținut, după drept și după indicațiile psihologiei, cele două ore de cateheză săptămânală înainte de amiază. Organele școlare însă cari (ca un revizor școlar oarecare din acele porți) nu numai că se țin de proselitism, dar se dimit până la ofense aduse Sf. Părinte în plină școală primară, scandalizând tinerele mlădițe ale bisericii noastre, s'au pretat și la ordine date învățătorilor ce se țin de revizoratul județului Someș, să admită religia numai în după amieză când, după lege, se propun — dixeritizările. Un subrevizor (d. Jordan Popescu) a mers până acolo cu înărăneala că, trăgând cu roșu peste orașul școlii din Iclod, a sters religia chiar și din după amiază zilei de Miercuri, scriind în locul ei: „Șezătoare”, și îngăduind religia numai Joia după masă, când de drept e vacanță. — Oare va să zică: religia are loc numai în urma „șezătoarei” care intră în orar, și nici nu în orele legale, ci în timpul vacanței. . .

Frumos, nu? — Și ca să fie lucrul și mai lămurit, reproducem adresa No. Ad. 1967—1938 a Revizoratului școlar al jnd. Someș către Dir. Școlii primare din Iclod. (Data: 6 Aprilie 1938). Poftim adresa din cauză:

Domnule Director, Având în vedere cele constatate din partea d. Ioan Ciupe, revizor școlar în control cu privire la orar, dispunem următoarele: Veți trece orele de catehizare în orele după masă, înlocuite fiind cu alte studii de nuanță principală. — p. Revizor școlar ss. I. Popescu. (L. S.) p. Șeful cancelariei ss. Peteanu.

Evident; cutesanța organelor școlare ce dau ordine ca cel de mai sus trece dincolo de limitele ce pot fi tolerate. Mai ales că o atare procedură potrivnică dispozițiilor legale și, fără doar și poate, de sminteală și pentru tineretul școlar, se dă nu în șaptea, dela gură la gură, ci în scris cu sigil oficial.

Ei bine! ce vrea să fie asta: nesocotință, pripire? jignire a Bisericii, a cărei învățătură „cei dela numitul revizorat (și poate că și dela altele) nu catadixesc s'o socotească înire studiile principale? răsvrătire pe cont propriu, ori la îndemnuri tacite, mai înalte? anarhie în învățământ; ori ce? — Cazul e prea grav ca să se poată trece ușor peste el.

Une énigme et un miracle

Care însă nu e nici enigmă nici miracol — Sigiliul latinității — Dela „létina spurcată” la „Latina gintă” — Spre o nouă înmormântare?

de A. C. ALBINUS

Cartea d lui G. I. Brătianu: „Une énigme et un miracle historique: le peuple roumain” e o apărare foarte convingătoare a tesei despre continuitatea poporului român în Dacia Traiană. Dacă nu mă înșel, ceea ce îl îndurerează mai mult pe profesorul ieșan, este faptul că ilustrul său profesor dela Sorbona, domnul Ferdinand Lof, tocmai el, neîntrecutul cercetător al epocii crucadelor, îmbrățișează eresia istorică pe care istoricii maghiari o utilizează ca o armă împotriva dominațiunii românești a Transilvaniei.

Cu o fină ironie, domnul G. I. Brătianu, după ce arată că istoricii maghiari nu admit că Transilvania ar fi putut fi leagănul Românilor, că Bulgarii tăgăduesc acest lucru cât privește Bulgaria și Valahia, că scriitorii ruși refuză să admită Basarabia și Moldova ca leagăn al poporului nostru, că, în sfârșit, scriitorii sârbi exclud Jugoslavia, — întreabă: „Atunci însă, de unde au venit Românii? Să fie acesta un caz de generațiune spontanee, în zorile timpurilor moderne?”

Să râzi sau să plângi de aceste ipoteze tendențioase? Ceeace însă, e și mai grav, este că până și lumea latină ne exclude din numărul popoarelor neolatine, înșirând în locul nostru pe Maghiari și pe Poloni.

Și vina, în cea mai mare măsură, e a noastră. Pe vremuri, stăpânitorii streini ne-au despărțit prin mijloace violente de comunitatea latină. Azi, ne separăm noi, cu bună știință.

Așa, de exemplu, mulți din istoricii noștri, dintr'un capriciu sau, mai curând, dintr'o jenă neînțeleasă, nu utilizează dovada cea mai convingătoare despre latinitatea noastră: suntem latini, pentru că în epoca formațiunii noastre Biserica romană și catolică ni-a imprimat sigiliul latinității.

Argumentarea ortodoxă e simplistă și nu convinge: Biserica strămoșească a Românilor e cea ortodoxă, pentru că în primele veacuri Biserica era una. Mai târziu, trufia Papilor a sfâșiat această unitate. Iar Românii nu s'au alăturat la erezia „papistă”.

Nu e convingătoare această argumentare, fiindcă, din primele veacuri, Biserica se separă cât privește limba liturgică: în Orient, se înstăpânește limba liturgică greacă, iar în Occident, cea latină. Știm apoi, că această limbă liturgică latină a avut o înrăurire hotărâtoare asupra popoarelor creștinate în epoca formațiunii lor: a imprimat în sufletul acestor popoare sigiliul latinității.

Acesta a fost și procesul nașterii popo-

rului românesc. Suntem popor neolatin, fiindcă ne-am creștinat în epoca formațiunii, și creștinismul l-am primit dela Roma, prin preoții Romei, în limba liturgică a Bisericii romane. Aproape o mie de ani, poporul român a fost latin și catolic.

Popor blajin, Românii nu sunt amestecați în marile certuri religioase. Nu știu de pretențiile Constantinopolului. — Roma nouă — de a lua locul Romei celei vechi, pe motivul că e capitala imperiului, mai apoi pe faptul, că Mântuitorul s'a născut în Orient. Nu vor fi știut nici de replica spirituală a sfântului Grigore de Nazianz: „Da, e adevărat, în Orient s'a născut Hristos, dar în Orient l-au și răstignit!”

Abla la începutul secolului X, după creștinarea Bulgarilor și trecerea lor la ritul slavobizantin, vine Biserica românească în contact cu o nouă Biserică. Atunci începe slavizarea lentă, și mai apoi violentă, a Bisericii noastre. Bulgaria curăță Valahia de „eresul latin”.

Atunci s'a înmormântat poporul românesc, menit să joace un rol atât de mare în istoria Europei sudestice. Iar minunea resurecțiunii neamului nostru, după cum recunosc toți istoricii noștri, ni-a venit dela Roma, prin catolicism. Prin Biserica bulgărească am fost înmormântați ca națiune, iar dela mama originii și credinței noastre ni-a venit învierea.

Lung drum a făcut poporul românesc dela 1700 până în zilele noastre. Apostolii latinității, porniți dela Roma mică, au împânzit centrele românești din Transilvania și Moldova, Muntenia și Oltenia, predicând o evangheliă nouă, evangheliă latinității, a demnității naționale și a marilor nădejdi. În sfârșit, Românii din toate ținuturile românești s'au convins, că latinitatea e o gintă glorioasă, că e mare lucru a fi născut Român, a fi frate cu națiunile mari și culte din Apus. Hotărât, e lungă calea dela „létina spurcată” până la

„Latina gintă e regină
In ale lumii ginte mari”.

Fără catolicismul roman, e cu neputință să ne explicăm pașii uriași ce a făcut poporul nostru în ultimele două veacuri. Dar pasul cel mare nu l-am făcut. N'am tras ultimele concluziuni, izvorite în mod firesc din origina etnică a poporului nostru.

Ne paște vechiul destin al istoriei. Istoria nu pomenește decât foarte rar de „pastores Romanorum”, ci numai de stăpânitorii noștri vremelnici. Și, și mai târziu, când Vlahii se încetățenesc în istorie, se pomenește de obicei împreună cu numele stăpânitorilor noștri din deo-

sebitele Țeri românești: Ungrovlahi, Russovlahi, Polonovlahi etc.

Azi, urmașii vechilor stăpâni s'au românizat, dar nu și-au schimbat sângele originii lor. Și-au uitat limba părinților, dar și-au concentrat în religia lor națională toată dragostea sufletului. Glorifică latinitatea, dar poartă o ură neîmpăcată catolicismului. Nu știu, ori se fac a nu ști că, atacând catolicismul, atacă de fapt sufletul latinității.

Această ură e și la baza persecuției ce s'a deslănțuit contra catolicismului românesc din Maramureș. Ne doare această acțiune care sfâșie unitatea sufletească a poporului nostru maramureșan.

Durerea cea mai mare însă o pricinuește pretextul acestei acțiuni. Ci că, această propagandă religioasă ar avea ca scop reromânizarea Maramureșului. Cum, reromânizarea colțului rămas neatins de urgia slavizării? Nu știu ei că acest colț din vechea Țară are limba cea mai curată românească? Nu știu cei ce azi vorbesc despre reromânizare, că Maramureșul se poate mândri cu cea dintâi Asociație culturală românească, înființată, la câțiva ani după alipirea Maramureșului la mitropolia românească greco-catolică, în 1860, înaintea Asociațiunii Transilvănene și a Academiei Române? Câte drumuri a făcut vicarul Mihail Pavel, prefectul Man, subprefectul Mihalca, Mihali, Jurca și un primpretor, la Gherla la întâiul episcop român Alexi, în chestiunea Asociațiunii, la episcopul Vancea, mai târziu, în chestiunea preparandiei românești! Cât de frumoasă a fost lupta catolicilor Români din Maramureș pentru a recâștiga dela Ruteni parohia Sighet, cu drumurile la Viena și la Roma!

Și acum, dușmanii catolicismului latin ar vrea să ne convingă, că în Maramureș e nevoie de reromânizare. Și cine să conducă opera de reromânizare? *Mitropolia din Cernăuți.*

Cunosc această mitropolie. Înainte cu 34 de ani, împreună cu alți doi elevi dela Beluș, am luat parte la marile serbări dela Putna. Călătoria noastră, înlesnită cu niște premii școlare de către avocatul, martirul de mai târziu, Dr. I. Ciordaș, a fost plănuită în înțelegere cu

corespondenții noștri, elevi ai liceului din Turnu-Severin. Bucuria cea mai mare ce am avut la Putna, a fost că am putut asculta cuvântul înaripat al domnului N. Iorga, idolul Ardelenilor. Și noi, elevii dela liceul din Beluș, eram cititorii revistei „Sămănătorul“.

La reîntoarcere, am luat cu noi și pe frații din Turnu-Severin. La Cernăuți, inimile noastre au îndurat o mare tristețe. Am intrat în catedrala mitropoliei să ascultăm liturghia. Am rămas surprinși ascultând o liturghie stranie: ectenile românești cu „Doamne, indu-te spre noi“ alternau cu altele, slavonești, la care același cor răspundea: „Gospodi, pomilui“.

Ajunși în Maramureș, noi, cei din partea locului, eram mândri, putând arăta oaspeților noștri dragi, bisericile sătești, mari încăpătoare și tixite de credincioși. La noi *liturghia* nu era amestecată cu nici un cuvânt strein.

Ieșind din biserică, unul dintre oaspeții mă întrebă cu admirație în glas: „Ce sărbătoare mare aveți azi: Paști, Rusalii, de e atâta lume la biserică?“ L-am asigurat, că la noi e așa întotdeauna, fiindcă avem credincioși foarte buni.

După masă, am mers la *joc*. Am putut să vedem *tropotita* și *învârțita* și să ascultăm *chliuiturile* istețe ale fecloilor.

Când apoi, după doi ani, am fost noi oaspeții fraților din Oltenia și, în cursul unei călătorii din cele mai plăcute, ajunși la mănăstirea Hurez, malca stareță, o venerabilă octogenară, spunea înduioșată: „Sărăcuții de ei, uite că știu românește...“, prietenii noștri au putut să-i dea lămuriri despre viața românească din Transilvania.

Să ne lerte frații noștri, dacă le spunem răspicat: Biserica noastră este Biserica românească, și nu recunoaștem nimănui dreptul de a se atinge de ea, sub pretextul de a o reromâniza.

Ironie amară a sorții: În vremea dominațiunii maghiare, eram porecliți daco-valahi; azi, frații noștri ortodocși își bat joc de noi, numindu-ne unguri, maghiarizați, aderenți ai religiei dușmanilor noștri. Va să zică, Italienii,

Francezii și celelalte popoare neolatine și tolice sunt dușmanii poporului românesc.

Stăpânitorii noștri, Bulgarii, au curățat vremuri Valahia de „eresul latin“. Și, ca urmare, poporul român a fost înmormântat.

Acum, iarăși s'a dat lozincă: În cursul 20 de luni, catolicismul românesc trebuie început cu Maramureșul.

Dar Maramureșul rezistă și va rezista gloria veche de a fi oprit la Tisa, în vremea dominațiunii streine, puhoiul slav, va aduce o nouă glorie. Va respinge atacul pieziș, dreptat împotriva sufletului Maramureșului.

Frații noștri ortodocși, în ale căror curge sânge latin, avea-vor ei curajul să capăt luptei fratricide, care ne compromite fața lumii civilizate și care, în deosebi, ne poartă într'o lumină stranie în ochii fraților noștri latini.

Moartea în Sovietia. În 8. XI. bolșevicii au ridicat pedeapsa cu moarte, pe truca după numai 5 ani numărul celor siși cu moartea să fie următorul: 6000 profesori și profesori; 8800: medici; 54000 ofițeri; 260000: soldați; 150.000: polițiști; 48.000: dărmi; 12800: funcționari; 355.000 intelectuali; 102.000: muncitori; 815.000: țărani.

Numărul morților clerului în 1931 era: 1000 episcopi; 1600 preoți și 7000 călugări. *La Cernăuți* (12 XI. 1937), după agenția de presă „East-Information“, publică următoarea informație sus numitei agenții: „Numărul bisericilor și sasiștii de 20 ani depășește 40.000. În cursul anului din urmă (1936) au fost arestați, excluși și omorâți 2.600 clerici“. (*Cahiers d'Action religieuse et sociale* 1. I. 1938).

Anul epurării a fost a. 1937. Căpeteni moarte în acest an au uimit și pe cei devotați U. R. S. S.-ului. — S'au pronunțat 1.200 sentințe de moarte. Din 68 candidații ai comitetului central 40% au fost împușcați ori suprimați într'un mod oarecare. Din 23 comisari ai poporului 12 au fost arestați și omorâți. Din 9 comisari ai poporului republicii federale 8 au fost arestați; din 13 comisari ai poporului Ucraina 8 au fost împușcați; din 13 comi-

□□ Foiața „Unirii“ □□

Caleidoscop

de pr. I. Brânzeu

Datele statistice, la noi, nu se prea publică. Deși, poate n'ar strica. Cel puțin unele. Cele favorabile balanței, sau cele de interes pastoral ardent. Să presupunem că graiul cifrelor ne este an de an mai favorabil. Se nasc mulți și mor puțini. Defecționează puțini și revin mai mulți. Scade numărul concubinilor și al căsătoriilor mixte, iar viața spirituală e în plin progres; ascendet. Punctul neuralgic mi-se pare a fi chestiunea sectară. Cei cari trec acolo, nu mai revin, ba devin în curând aprigi propagandiști. Excepțiunile sunt corbi albi. — Dacă există o problemă sectară — datele statistice ne-ar putea lămurii — e bine să o știe toți cei cu răspundere și să activeze în consecință. Fiecare după darul primit (*I Cor. 14 12*). Preotul de pe amvon. Profesorul dela catedră. Scriitorul cu condeiul, ș. a.

Presă. Nu putem afirma că la noi nu se scrie sau nu se tipărește destul. Criza e la cetitori. În special sătenii noștri nu citesc, pentru că nu știu ceti. Generația antebelică, silită, în mare parte să urmeze școli ungurești a rămas analfabetă. Cei cari pot să sillabizeze sunt puțini. Iar cei cari citesc fluent sunt abea 2—3 într'o comună. De aici criza de cititori. În

timpul războiului, putem zice că nu s'a făcut școală. Învățătorii erau pe front, iar copiii la munca ogorului. Nădejdea ar fi deci la tineret și mai ales la actuala generație de școlari. Nu se poate presupune că după șapte ani de școală să nu rămâie în om o simpatie pentru carte. Apoi copiii îi avem în mână. După ora de religie — ca aplicație — le-am putea distribui cărți din presa bună. Dar de unde? Bibliotecile parohiale nu există. Oare să fie atât de sărace parohiile noastre, ca să nu poată jertfi câteva sute de lei anual, pentru bibliotecă, atunci, sau după ce au ridicat biserici și case parohiale în valoare de milioane? Dar... n'avem poruncă. Iar venerabilii coratori bisericesti, mai bucuș dau excedentul cu împrumut, la vre un cumătru, decât pentru bibliotecă. Nu vom înceta însă să sperăm în revenirea vremilor mai bune, cari, fără îndoială au existat. Altfel nu-mi pot explica prezența, în biblioteca parohială, aproape completă a operelor lui Bunea, Szmgelski și Dr. Suciu. Exemplul recent al „Misionarului“ ne demonstrează, că se poate face desfacerea cărții fără multă zarvă și cu cărți bune, tipărite cu aprobarea Ordinariatului respectiv; eventual chiar avându-și asigurată desfacerea înainte.

Sfânta Scriptură. Nu putem și nici nu vrem s'o oprim din mâna poporului. Dar e și într'asta un inconvenient: Edițiunile leftine anglicane împânzesc satele. A-i muștra pe cei cari o citesc? Un paradox. Preotul ținând sub

obroc cuvântul lui Dumnezeu! Avem cu toți îndatorire grea: de-a cultiva Sfintele Scripturi. În seminar am făcut doar introducerea. În concluziunea! Entuziaștii noștri protagoniști doctori de Roma sau umili teologi de acasă au cuvântul.

Cât de norocoase au fost celelalte școli teologice! Monumentala Dogmatică, Școala Dreptului bisericesc, Morala minuțioasă și blânde venite a Păr. canonic Tăutu, venită chiar în timp, după manualul epuizat al I. P. S. Nicolae Polit Nicolae. Pastorația atât de necesară preoților din cura animarum, la care, sârgește neobosită a Păr. prepozit Brânzeu dela Lugoj, va adauge în curând volumele II și III. Iată pleiadă de oameni erudiți, cu cari ne putem mândri, pe dreptul. Să rugăm deci pe Domnul secerișului, să trimită cât mai mulți secerători în domeniul, azi, la părere atât de orfan studiilor biblice (Mat. 10. 37). Pildă ne fie tuturor Preasfințitul Bălan, episcopul Lugoj, distins traducător și adnotator al Sfintelor Scripturi. Suntem mai mulți preoți uniți, decât în numărul capitolelor din Biblie. Ca extemporal, chiar, am putea studia fiecare, cel puțin un capitol, anual. Și apoi o Revistă Biblică, în care să publice lucrările cele mai bune! Ce frumos! Dar pân' la realizarea lui, să contribuim fiecare cu ce putem! „Cuvântul Adevărat“ suntem siguri, nu ne va refuza o „pagină biblică“.

Hannibal ante portas! — Ne iau secul pe dinaintea!

poporul din Rusia albă 7 au fost arestați împușcați; din 53 secretari ai partidului 43 au fost declarați dușmani ai statului; din 11 reședinți de consiliu ai comisariatelor poporului 9 au fost împușcați; din 7 președinți ai comitetului central executiv 5 au fost declarați dușmani ai statului; din 24 membri ai primului comitet central numai 4 au rămas în slujbă. — Așa cetim în *Cahiers d'Action religieuse et sociale* 1. I. 1938. (Pr. Ștefan Medveșan)

Apostoli integrali

În dorul de a ne ridica credincioșii și paștile la o viață integral catolică și creștină, suntem cu toții convinși că avem lipsă de apostoli integrali, de preoți cari să pășească cu oată tăria pe drumul de jertfă și osteneală al apostolilor. Vorbele și dorințele sunt numai lori și frunze cari, nefiind secondate de muncă, ugăciune și jertfă, vor rămânea pururea sterpe, nădădite fără roade — menite mai de vreme ori mai târziu a fi uitate și îngropate sub vâlul nimicniciei.

Singure faptele izvorite din jertfă, trăesc, aduc roade, și se nădădă în nota veșniciei.

E bine să ținem seamă de aceste adevăruri acum, când vrem să mai adăugem la mijloacele folosite până în prezent pentru intensificarea vieții religioase — *apostolatul filmului și colportajul presei bune*.

Căci, să fim sinceri, se desbat multe lucruri bune între noi, iar când e vorba de aplicare abia rămân doi, trei. — Ca și cum opera intensificării vieții creștine s'ar putea realiza ușor, pe un drum înflorit, și print'un fel de dulce farniente.

Lumea de azi e atât de decăzută, atât de pătrunsă de miesmele denunțate de Sf. Pavel: „pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții“, încât li trebuiesc mijloace „tari“, oameni jertfiți cu totul altarului, morți lumii; atleți spirituali gata de a doborî, ca și apostolii, cedrii sensualismului, mândriei, și toate rătăcirile idolatrie ale veacului nostru.

Deci trebuie să pășim dela vorbe la fapte. Ca și apostolii, avem misiunea de-a călca sub picioare șerpii, scorpioni, bălauri, — tot ce-i păcat — ce-i rău, ce-i respect uman, ce-i iubire de sine.

Presă bună va sta în rafturi; cerneala cărților bune, pe care L. Vuillot o asemănă cu sângele martirilor, va continua și pe mai departe să doarmă în arhivele tipografiilor, dacă noi vom continua a-ne îngriji numai de interese proprii, de posturi bine plătite, de muncă și osteneală puțină.

Numai cu atât: „mi-am făcut datoria“ încă n'am făcut destul. Până vor fi în jurul nostru oameni ce se pretind culți — dar ce-i mai ignoranți în „unum necessarium“; — mulțimi ce ahtiază insetate după aparențele lumii — uitând cu totul de Dumnezeu — încă nu ne putem da certificați de odihnă. Datoria noastră, a fiecăruia, va înceta numai cu ceasul morții.

Deci toate: și filmul religios, și presa bună, și colportajul apasă pe umerii noștri ai tuturor; nimeni nu se poate eschiva, sub nici un motiv.

E adevărat, că grija unei parohii creiază atâtea obligații, încât nu mai rămâne timp fizic spre a activa în alte terenuri. Zic, alte terenuri, înțelegând prin acestea întreaga provincie bisericească, în care va trebui să milităm cu filmul religios și colportajul presei bune.

Ar trebui, prin urmare, să fim sprijiniți în această acțiune de însuși conducerea bisericească. E prevăzut ca fiecare dieceză să aibă câte un *preot misionar*. Misiunea lui implică în sine deslegarea dela orice post fix. El trebuie să fie preotul tuturor parohiilor, cutreerând din parohie în parohie, fiind în clar cu viața

culturală și spirituală a fiecăreia. Cunoscându-le în intimitatea lor, va trebui să ia în toate părțile măsurile imediate, pentruca viața spirituală să nu stagneze, ci să-și ia cursul normal.

Toate operele pune ce-și cer realizarea prin glasul preoților, trebuie să-și găsească ecoul cuvenit în sufletele acestor misionari diecezani — luând ei înșiși conducerea imediată și efectivă a tuturor lucrărilor de apostolat misionar. Odată ce vom avea acești misionari diecezani — să fim siguri — apostolatul filmului și presei bune, vor intra pe drumul vieții.

Până atunci toată munca misionară se va mărgini la glasuri izolate și inițiative particulare — cari vor face desigur mult bine, dar vor fi departe de a vindeca răul general ce se lăfășește sfidător. Cerem deci superiorității bisericești — și-n mod deosebit Ven. Cor Episcopesc — să-ne dea în fiecare dieceză un preot misionar, care, deslegat de orice posturi fixe, să poată trece din parohie în parohie cu săcurea'n mână, și să taie toate relele dela rădăcină.

Pr. Vasile Lupu

Cu noi este Dumnezeu. Ne dăm prea bine seama cu toții că trecem prin vremuri grele. Suntem loviți din toate părțile și ni se cobește mereu pierirea. Îndesebi a fost luat la ochi *Maramureșul* unit, cu gâud de „frângerea peceților dela 1700“ cu orice preț. Dumnezeu însă ne-a luat El însuși apărarea, așa că rândurile noastre se țin nebiruite pe poziții. — Despre aceasta cetim în ultima circulară (III) dela Baia Mare ce urmează:

„Se împinesc în curând 4 luni dela fămoasa declarație de războiu a mitropolitului Bucovinei și — mulțumită Celui de sus — nu s'a prăbușit până acum un singur altar de al bisericii noastre. De 4 luni, „misionarii“ bine plătiți din fondurile, se pare nescute, ale mitropoliei din „țara fagilor“, mișună în toate părțile Eparhiei Noastre, căutând să exploateze orice scădere sau neajuns, și totuși n'au isbutit să desprindă din trunchiul ei viguros decât câteva crenguțe uscate și fără valoare. De patru luni, credincioșii Noștri, vrednici de o soartă mai bună, trebuie să audă mereu insulte și amenințări, dublate de minciuni și calomni ordinare (că li-se vor lua averile, că vor fi scoși din țară, că sunt vânduți Ungurilor, că-i porunca Regelui să-și lapede legea) și totuși rapoartele ce ne vin din locurile, unde poate să ajungă cuvântul de pace a celorce continuă neturburați opera frumoasă a Reuniunii de misiuni, Ne grălesc despre credință sporită și despre devotamente din cele mai mângăitoare. De 4 luni curg promisiunile ispititoare (construiri de biserici, desființarea oricăror contribuții și taxe pentru serviciile preoțești, împărțirea de porumb și de bani), dar sufletul dărzal „boierilor“ moroșeni nu se lasă amăgit, iar mândria lor atinsă a provocat, nu odată, riposte, cari nu ușor vor putea fi uitate.

Cu tobe și surle s'a anunțat în toată presa, că Dumineca ortodoxiei va fi începutul sfârșitului, când zeci de preoți uniți își vor călca jurământul făcut și vor îmbrățișa noul creștinism mântuitor după tipicul Bizanțului. Și iată că a trecut și această Duminecă, fără ca un singur preot de al Nostru să fi părăsit postul de veghe și fără să cunoaștem vre-unul care s'ar gândi să o facă. Afirmative ar fi pescuit totuși pe unul, de prin Siretul Bucovinei, despre care am aflat, că ar fi fost înalte preot latin, suspendat din serviciu.

Iar dacă este așa, vor trece și celelalte de 4 ori 4 luni — ca să se plinească sorocul celor 20 luni, cât ni-s'a mai îngăduit să trăim —, și în loc să pierdem vre-un altar vom ridica altele noi, continuând să aducem pe ele vechea jertfă, împletită din dragoste de neam și de

lege, a bisericii române unite cu Roma originii noastre. Și dacă Veneratul Cler eparhial va primi, ca unul — cum Ne place să credem —, îndemnul Noastre de mai sus, vom continua să ne păstrăm tari pe poziții cu încetul se va face poate chiar și minunea să dispară și cele 17 biserici și 15 capele, în total 32 altare ortodoxe — câte există față de cele aproape 400 altare ale Noastre —, pentru ca să se împlinească dorința declarației de războiu, că trebuie să se termine odată cu câte 2 rânduri de biserici românești prin satele noastre. — Sus deci inimile și Dumnezeu Ne ajute! — Amin!

Noua lege a presei. Cu data 9 Aprilie c. a fost semnată de Suveran, de președ. cons. de miniștri și de ministrul internelor o nouă lege a presei, care apoi a și apărut în *Monitorul Oficial*. Legea are cu totul 39 articole, cuprinse în 7 capitole. Cel de al treilea cap. fixează *controlul mijloacelor de existență ale publicațiilor periodice* și dispune, între altele, și următoarele:

Art. 15. — Este interzis oricărui proprietar sau editor al unei publicații periodice care apare în țară, de a primi sub orice formă, direct sau prin persoană interpusă, sume de bani sau alte foloase materiale dela străini. Orice persoană care face parte din redacția sau administrația publicației sau editurii, sau din administrația societății proprietare ori editoare și care primește sume de bani sau alte foloase materiale dela străini, este prezumată a fi persoană interpusă...

Art. 16. — Este interzis a se distribui sume din fondurile secrete ale Statului județelor, comunelor sau oricăror alte instituții publice, fie direct fie prin persoane interpusă, oricărei publicații periodice precum și ziariștilor sau publiciștilor în această calitate.

Art. 17. — Societățile proprietare sau editoare de publicații periodice care apar cel puțin de 30 ori pe an, în țară, sunt obligate să publice în primul trimestru al fiecărui an bugetar, în publicațiile lor, cifra mijlocie a tirajului acestora în anul precedent, împreună cu bilanțul încheiat în forma ce se va stabili prin regulament.

Art. 18. — Sunt socotite drept mijloace bănești licite numai sumele încasate de publicațiile periodice din abonamente, vânzări cu numărul, vânzarea maculaturei, publicitate, fructele capitalului social și credite.

La cap. IV, al sancțiunilor, **art. 23**, prevede că: Proprietarii sau editorii de publicații periodice, care calcă prevederile art. 15, se pedepesc cu închisoare corecțională dela 6 luni la 2 ani și cu amendă de 10.000 lei, fără ca această pedepsă să poată fi redusă prin acordare de circumstanțe atenuante. — Dacă cifra tirajului mijlociu depășește 1000, amenda va fi sporită cu 1000 lei pentru fiecare sută începută de exemplare începută. — În cazul ascunderii sumelor de bani sau altor foloase materiale primite dela străini, amenda nu va putea fi mai mică decât valoarea acestora.

La Ghiriș șezătoare religioasă.

Dumineca a treia din Paresimi clevii școalei primare și reuniunea „Sf. Rozariu“ din Ghiriș, grație și stăruințelor pâr. Ioan Boteiu, parohul local, a aranjat o foarte reușită *șezătoare religioasă* cu un foarte bogat program (puncte de cor, declamări, o conferință a pâr. Vasile Beldeanu). A luat parte foarte multă lume din localitate și din jur. Între oaspeți se numărau și dd. Dr. Velșeanu, Gh. Nartea din Cluj, pâr. Dr. Stupineanu, protopop; pâr. R. Bondor, și alții. — Lumea s'a îndepărtat mulțumită și înălțată sufletește dela această „șezătoare“, ca și carea ar fi bine să se mai țină și altele.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Maramureșului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: *Stanislau Toniu* din Cosmeni, a fost numit la Adâncata; *Ion Câmpănu* din Poptelec, la Ferneziu; *Iuliu Lyachovici* din Crăciunești la Tisa, în Câmpulung la Tisa; *Petru Pop* din Nănești, la Cavnicul de sus, iar nouhirotoniții; *Gavril Mihalca* la Săliștea de sus II; *Damian L. Mohillțchi* la Rădăuți; *Aurel Setel* la Nănești. — În 20 Martie c., a fost hirotonit întru preot dimpreună cu mai sus numiții nouhirotoniști și Cuv. *Leon I. Bobb*, monah basilian dela Bixad.

Exerciții spirituale pentru intelectuale. La Oradea s'a înființat o »Fundatiune a exercițiilor spirituale pentru doamne« în amintirea răpos. Lucreția Frențiu. Anul acesta se vor ține în cadrele acestei organizații fundatiionale, două serii de atari deprinderi sufletești. Cea dintâiu va avea loc în săptămâna de după Paști (26-30 Aprilie c.), iar a doua în săptămâna de după Rusalii (30 Iunie — 4 Iulie c). Anunțările de participare sunt a se face la Episcopia Română Unită din Oradea cel mai târziu până în Sâmbăta Paștilor. Pentru întreținere pe tot timpul exercițiilor se va plăti suma de 400 Lei. Dar participantelor mai lipsite le este pusă în vedere și o oarecare reducere.

Serbare școlară la Aiud. Elevele cl. VI a Școlii normale de învățătoare din Blaj au dat o frumoasă serbare școlară la Aiud (Alba), Duminecă în 3 Aprilie c. Păcat că și publicul n'a putut fi anunțat decât în parte și în momentul ultim. Sala a fost și așa destul de plină de privitori. Pagubă însă că n'a fost toată lumea. Programul merita să fie văzut. Piesa teatrală »Fiul omului« a fost jucată frumos, cu multă naturaleză; exercițiile gimnastice, recităriile de versuri și corurile, reușite toate.

Misiuni populare în Chieșd. De Bunavestire din acest an pâr. *Gheorghe Barna*, prof. de teologie în Oradea, a ținut sfinte misiuni populare în Chieșd (eparhia Orăzii). De SS. Taine s'au apropiat 411 de credincioși. La ascultarea spovedaniilor au dat mână de ajutor și frații în Domnul: *Valentin Coposu*, *V. Filip* și *V. Gherman*.

Locale. Dumineca viitoare, de luminatul praznic al Sfintei Invieri, va predica în catedrală I. P. S. pâr. *Mitropolit Dr. Alexandru Nicolescu*, în cadrele sf. liturghii arhieresti.

— Dumineca trecută, după sf. liturghie din catedrală, d. I. *Simionescu*, prof. universitar din București, a conferențiat în sala de gimn. a liceului de băieți, tratând cu competența și cunoscută de o țară întreagă, tema: Manifestări românești peste hotare.

— Luniă trecută, după masă, Stolul Școlii Normale de Fete a aranjat o foarte drăguță serbare în Palatul Cultural, cu puncte de cor (condus de dna prof. *Veturia Popa*), exerciții ritmice (conduse de dș. prof. *Lidia Sârbu*), dansuri, declamări și o comedie într'un act (Cutul lui Pepelea) foarte bine jucată.

— În cadrele Institutului de Cultură Italiană în România pâr. *Dr. Ioan Suciu*, a vorbit, Miercuria trecută, despre *Gabriele d'Annunzio* în sala festivă a liceului de băieți, iar dș. prof. *Rozalia Duca* a cetit bucăți din opera marelui poet italian.

— Seria de conferințe religioase pentru mireni, aranjată de »Agru« și Reun. Femeilor Române Unite din loc și ținute de pâr. *Dr. Fr. Simon*, ieromonah franciscan român unit, s'a încheiat astăzi. A participat la ele, permanent, foarte multă lume.

Noul buget. Dela 1 Aprilie 1939 țara va avea venituri și cheltueli probabile de 30.549.956.000 lei. Suma e mai mare cu 4.601.801.000 decât cea a anului trecut. Sporul se realizează din creșterea impozitelor de tot felul. — Bugetul ministerului cultelor și artelor are suma totală de 880.500.000 lei; un plus de 160.150.000 față de anul trecut. Acest spor reprezintă aproape în întregime rectificarea salariilor la nivelul din 1932. — În acest buget general al Statului nu sunt cuprinse bugetele diferitelor regii autonome, nici finanțele locale. Cu acestea toate împreună am avea o cifră de peste 80 miliarde. Ceeace însemnează o sarcină de 4000 lei pe cap de locuitor.

O mână de studenți în teologie zidesc o biserică. Presa franceză pomenește cu meritată laudă și admirație gestul alor 12 studenți teologi din Paris cari au clădit o biserică nouă în parohia *Hondevilliers* (eparhia Meaux). Casa Domnului zăcea, în această extrem de săracă parohie, în ruine încă din 1905. Doisprezece leviiți parisiensi s'au hotărât s'o zidescă ei din nou în vacanțe. Și au zidit-o cu mâinile proprii. Meșterii din sat le-au dat și ei ceva ajutor manual. De bani s'au îngrijit dâșii exclusiv, adunându-i de pe la prieteni și cunoscuți. Nu de mult biserica a fost sfințită, parohienii cari nu mai ascultaseră sf. liturghie în satul lor de treizeci de ani de zile fiind pregătiți pentru acel act sfânt prin sfinte misiuni populare de unul dintre profesorii de teologie a tinerilor și marimonoșilor seminariști-ctitori.

Arhivele școlilor primare confesionale. Se știe că deciziunea No. 155.544—1937 a Ministerului educației naționale cerea să se predea școlilor de stat întreaga arhivă a fostelor școli confesionale. Conducerea noastră bisericească a intervenit pentru revocarea acestui ordin. Și cu drept cuvânt. Fiindcă aceste arhive nu au numai un mărunț rost de birou, ci reprezintă o mare valoare documentară istorică. Ele sunt o mărturisire grăitoare a luptelor duse de biserică pentru apărarea sufletului național. — Ultimul cercular arhiepiscopesc ne înștiințează că Ministerul cultelor s'a alăturat la acest punct de vedere, pe care îl susține față de Ministerul educației. Până la rezolvarea definitivă a cauzei arhiviste vor rămâne, prin urmare, la parohii. Vor fi îngrijite, de sigur, cu toată vigența; oficiile parohiale fiind datoare să dea toate lămuririle și extrasele ce s'ar cere de către cel în drept. — Să sperăm că aceasta va fi și soluția definitivă. Ar fi nedrept să se ia dela biserică vechile hârtii care sunt ale ei și pe care le păstrează cu toată grija. Ar fi și inutil. Nimeni n'ar avea de câștigat din această expropriere.

Restaurarea familiei creștine în Spania. În nenorocita Spanie continuă urgia fratricidă. Prin fum și sânge însă, încep a se arăta zările speranței. Biruința generalului Franco nu mai pare îndoișoasă. E în plin progres. Iar pe teritoriul eliberat de sub teroarea roșie, începe reconstrucția. — Ne bucurăm din inimă că ea se săvârșește la lumina idealului social creștin. O mărturie mult grăitoare, în privința aceasta, este noua lege privitoare la căsătorie. S'a abrogat, adevca, legea laicistă din 28 Iunie 1932 și s'au repus în rigoare dispozițiile vechiului cod civil, în sensul cărora căsătoria e un sacrament față de care Statul ține să respecte în întregime rânduiala dreptului bisericesc. Divorțul, îngăduit de către constituția republicană din 1931 și de către legile speciale din 28 Iunie 1932, pe viitor nu se va mai admite. — S'au luat aceste măsuri nu dintr'o pornire negativă împotriva regimului republican, ci »ca un imperativ al justiției și ca o reparațiune datorată de conștiința religioasă a spaniolilor«.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Avis

În conformitate cu foaia oficială C. P. Dr. No. 1020 din 31 Martie 938 ord n No. 80 R. A. d n 10. III. 1938: Se aduce la cunoștință că accesul în incinta stațiunilor, pe peronBLA trecerea peste linii, este cu totul interzisă. Contravenienții sunt supuși la pedeapsa prevăzută de art. 585 din codul penal Regele C. al II-lea și art. 28 din »Legea de Exploatare Un de poliție a Căilor Ferate Române».

Mai menționăm că plimbările elevilor supravegherea însoțitorilor precum și trecerea elevilor în incinta stației și peste oricare parte al liniei de C. F. sunt interzise, afară de curile anume fixate ca trecători.

Șeful st. 81

Oficiul P. T. T. de Reședință — 81

Două publicațiuni

1. În conformitate cu ordinul Direcției Generale P. T. T. Nr. 4380—1938 On. Publicator invitat a se feri de poșta clandestină cunoscută ca atât cei cari trimit, cât și cei cari transportă sau primesc corespondențe, bani, obiecte, calea clandestinismului, se expun la amenințarea închisoare. — D. riginte de Reședință *Indescifrabil*.

2. În conformitate cu ordinul Direcției Exploatarei Poștale Nr. 20726—1938, se aduce la cunoștință publică, că în urma avizelor No. 4625 din 25/XI—1937, și Nr. 1171 din 16/II—1938, date de Comitetul de Direcție P. T. T. pe referatele serviciului susmenționat, s'a instituit ca factorii poștali să îndeplinească următoarele proceduri în Bucovina și Transilvania: a) Instanțele și pentru toate localitățile; iar pe Regat și Basarabia, cele emanate dela Judecătoria de ocoale urbane, rurale și cele emise de Tribunale, în afacerile ce sunt în apel la Judecătorile de ocoale, adresate numai persoanelor cu domiciliul în comune rurale. — D. riginte de Reședință *Indescifrabil*.

Aviz

Comandați orice obiecte bisericești dela cel mai vestit **Magazin de obiecte bisericești**: Clopote de orice mărime, cel mai bun material, cu garanție pe mulți ani; Candelabre de bronz, argintate, toate fabricație proprie sfinte, cu prețurile celea mai solide, 3200-4000-4500-5000 Lei, un rând plect; Potire; Cădelnițe; Prapori din și mătășă, dela 1200 Lei în sus.

Vasile Hoza

1-2 Sibiu, Piața Principele Carol

TURNATORIE DE CLOPOTE FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!
Pe scrisori rog a se indica adresa precisă